Metin Türleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **1–c 2–a 3–d 4–b**
Her türün kendine özgü biçim ve içerik özellikleri vardır.

2 **kişiler (şahıslar), yer (mekân), zaman**
Bu unsurlara hikâye unsurları denir.

3 **C) Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, yedi dağın ardında bir padişah yaşarmış.**
Tekerlemeyle başlaması ve yer-zamanın belirsiz olması masalın özelliğidir.

4 **D – Y – D – D**
Roman, hikâyeye göre daha uzundur; daha çok olay ve kişi içerir.

5 **D) Yazar bu olay hakkında ne hissetmiştir?**
Haber metni 5N1K sorularına (ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin, kim) cevap verir; yazarın kişisel duygularına yer vermez.

6 **KİTAP**
Dizelerin ilk harfleri yukarıdan aşağıya okunur: K – İ – T – A – P

7 **A) Perde**
"Perde" tiyatro eserlerinin bölümüdür.

8 **halk anlatısı (hikâyecik) – köşe**
İkinci tür, yazarın toplumsal konulardaki görüşlerini anlatır.

9 **B) Sahnede oynanmak üzere yazılır.**
Sahnede oynanmak üzere yazılan tür tiyatrodur.

10 **Anı**
Yazar, yıllar önce yaşadığı gerçek bir olayı birinci kişi ağzından anlatmaktadır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **a) sohbet (söyleşi) b) deneme c) destan**
Deneme ve sohbet düşünce yazılarıdır; destan olay anlatır.

12 **D) Tiyatro**
Konuşmalar kişi adlarıyla verilmiş, hareketler yay ayraç içinde belirtilmiştir.

13 **A) Daha uzun olması, çok sayıda olay ve kişiye yer vermesi**
Diğer özellikler hem hikâyede hem romanda bulunur.

14 **B) Fıkra (güldürücü halk anlatısı)**
Kısa, nükteli ve güldürücü bir anlatıdır.

15 **Olay: kardan adam yapmaları Kişiler: Emre, Elif Yer: dedelerinin evi (bahçe) Zaman: kış tatilinin ilk sabahı**
Unsurlar parçadaki ipuçlarından bulunur.

16 **C) Deneme**
Yazar kişisel düşüncelerini kanıtlamaya çalışmadan, kendi kendine konuşur gibi anlatmaktadır.

17 **D) Yazarın gerçekten yaşadığı olayları anlatması**
Hikâyede olaylar gerçek ya da gerçeğe yakın kurgudur; anıda ise yazar kendi yaşadıklarını anlatır.

18 **a) Deprem tatbikatı yapılmıştır. b) Atatürk Ortaokulunda c) Dün sabah saat 10.00'da d) 420 öğrenci ve 35 öğretmen**
Haber metinleri 5N1K sorularına cevap verir.

19 **A) Olağanüstü olaylara yer verilmesi**
Dağların kaval sesiyle yerinden oynaması gerçek hayatta olamayacak, olağanüstü bir olaydır.

20 **B) Bilimsel verilerle bir düşünceyi kanıtlamaya çalışması**
Sohbette yazarın düşüncelerini kanıtlama amacı yoktur.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C) Yazar düşüncesini bilimsel verilerle kanıtlamaya çalışmıştır.**
Parçada hiçbir bilimsel veri ya da kanıt yoktur; yazar kişisel düşüncelerini paylaşmaktadır.

22 **A) Destan**
Göç, olağanüstü kahramanlık ve bir toplumun yurt edinmesi destanın özellikleridir.

23 **B) 1. metinde yer-zaman belirsiz, 2. metinde bellidir.**
Masalda yer (uzak diyar) ve zaman belirsizdir; haber metninde yer (park) ve zaman (dün) bellidir.

24 **D) Bence bu fuar, şehrimizin gördüğü en muhteşem etkinlikti.**
Haber metni nesnel olmalıdır; "bence, en muhteşem" gibi kişisel değerlendirmeler habere uygun değildir.

25 **Örnek: "Okulumuzda Kitap Kermesi Düzenlendi" – Okulumuzda dün kitap kermesi yapıldı. Kermese 200 öğrenci katıldı. Toplanan gelir, okul kütüphanesine yeni kitap almak için kullanılacak.**
Haber nesnel olmalı; ne, nerede, ne zaman, kim gibi sorulara cevap vermelidir.

26 **C) 4**
Masala ait olmayanlar: sahnede oynanma (tiyatro) ve yazarın yaşadığı olayları anlatma (anı).

27 **A) Yer ve tarih**
Mektupta hitap (Sevgili Deniz), asıl bölüm ve imza (Selin) vardır; yer ve tarih yazılmamıştır.

28 **B) Siz de benim gibi sabah kahvaltısını ayakta mı ediyorsunuz? Bakın, size küçük bir sır vereyim: Sofraya on dakika erken oturmak, günü baştan değiştirir.**
Yazar okurla konuşur gibi ("Siz de ...", "Bakın") samimi bir dille yazmıştır.

29 **D) Zaman**
Olay (kediyi aramak), kişiler (Ahmet, Elif) ve yer (park) bellidir; olayın ne zaman geçtiği belirtilmemiştir.

30 **Örnek: Haber: Okulumuzda dün saat 10.00'da deprem tatbikatı yapıldı. Tatbikata 500 öğrenci katıldı. Anı: O gün zil çaldığında kalbim hızla çarpmaya başlamıştı. Bahçeye koşarken bunun yalnızca bir tatbikat olduğunu kendime tekrar tekrar hatırlatıyordum.**
Haber nesnel ve bilgi verici, anı ise birinci kişi ağzından ve duygu içeren bir dille yazılmalıdır.